

Consiliul Național pentru
Studierea Arhivelor Securității
www.cnsas.ro

CNCR VI

Institutul de Istorie
Nicolae Iorga
www.iini.ro

A Șasea Conferință Națională « *Comunismul Românesc* »

București, 24–25 martie 2016

Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității (C.N.S.A.S.), în parteneriat cu Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” (I.I.N.I.), organizează anual, începând cu anul 2011, Conferința Națională „Comunismul Românesc” (C.N.C.R.). Conferința este dedicată studierii comunismului românesc în context Est-Central European. Până acum s-au desfășurat cinci ediții ale C.N.C.R.

Tema generală a celei de-a șasea ediții a C.N.C.R. (CNCR VI) este: „Comunismul românesc, între memorie și uitare”. Conferința va avea loc în perioada 24-25 martie 2016 și beneficiază de sprijinul Fundației Konrad Adenauer și al Facultății de Istorie a Universității din București. CNCR VI se va concentra asupra memoriei comunismului românesc în postcomunism și va dezbate probleme legate de rememorare, comemorare, memorie selectivă, instituționalizarea memoriei, uitare, nostalgie.

PROGRAMUL CONFERINȚEI

ZIUA I - Joi, 24 martie 2016

(Sala de conferințe a Institutului de Istorie “Nicolae Iorga”,
Bulevardul Aviatorilor Nr. 1, Sector 1, București)

10:00 – 10:30 Deschiderea oficială a Conferinței

- **Ovidiu CRISTEA** (Director, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”);
- **Sven-Joachim IRMER** (Director pentru România și Republica Moldova, Fundația Konrad Adenauer);
- **Dragoș PETRESCU** (Președinte al Colegiului C.N.S.A.S.).

10:30 – 11:30 Keynote speaker:

- **Emil CONSTANTINESCU, Președinte al României (1996-2000), Președinte al Fundației Române pentru Democrație),** *Inițiative privind memoria rezistenței anticomuniste: Monumentul „Aripi” și Memorialul Jilava.*

11:30 – 13:30 Secțiunea I: Istorii încrucișate, istorii alternative

- **Bandi ISTVAN** (Arhivele Istorice ale Securității de Stat, Budapesta) și **Ladislau Antoniu CSENDES** (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității), *Combinatii operative ale serviciilor secrete românești și maghiare îndreptate împotriva Vaticanului (1955-1975);*
- **Cosmin POPA** (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *Istoricii români la conferințele internaționale. De la promovarea „cauzei românești” la apărarea regimului Ceaușescu (anii `70-`80);*
- **Florin ABRAHAM** (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității), *Moștenirea celor patru dictaturi: între memorii alternative și contra-memorii;*
- **Radu TUDORANCEA** (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *Odiseea lui DS-896. Defectarea lui Petru Dumitriu (februarie 1960): surse inedite.*

Moderator: Ileana CĂZAN, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

Eveniment organizat cu sprijinul Fundației Konrad Adenauer și al Facultății de Istorie, Universitatea din București

Consiliul Național pentru
Studierea Arhivelor Securității
www.cnsas.ro

CNCR VI

Institutul de Istorie
Nicolae Iorga
www.iini.ro

A Șasea Conferință Națională « *Comunismul Românesc* »

București, 24–25 martie 2016

13:30 – 14:30 Masa de prânz

14:30 – 16:30 Secțiunea a II-a: Locuri ale memoriei comunismului

- **Zoltan ROSTAS** (Facultatea de Sociologie, Universitatea din București), *Practica memoriei în regimul comunist: un studiu de caz*;
- **Viorel ACHIM** (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *Memoria romilor cu privire la deportarea în Transnistria și la primii ani postbelici*;
- **Daniela MUSTAȚĂ** (Universitatea din Gröningen, Olanda), *Clădirea Centrului de Televiziune București, ca artefact al rememorării istoriei comunismului*;
- **Oana DEMETRIADE** și **Mihai DEMETRIADE** (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității), *Lagărul de internați politici de la Caracal (1945)*.

Moderator: Mioara ANTON (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”)

16:30 – 16:45 Pauză

16:45 – 18:45 Secțiunea a III-a: Societatea socialistă multilateral dezvoltată: control, represiune, nostalgii

- **Mioara ANTON** (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *Cultura penuriei: strategii oficiale și memoria practicilor curente*;
- **Liviu ȚĂRANU** (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității), *Implicarea Securității în controlul și supravegherea activităților economice din România anilor '70-'80*;
- **Alexandra BARDAN** și **Natalia MILEWSKI** (Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, Universitatea din București), *O „nostalgie deplasată”: perioada comunistă în reprezentarea generațiilor născute după 1989*.

Moderator: Virgiliu Leon ȚĂRĂU (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității)

18:45 – 19:45 Masa/Cocktail

ZIUA a II-a, Vineri, 25 martie 2016

(Facultatea de Istorie, Universitatea din București,
Bulevardul Regina Elisabeta Nr. 4-12, Sector 5, București)

9:30 – 11:30 (Sala de Consiliu) Secțiunea a IV-a: Memorialistică și posteritate (I)

- **Steliu LAMBRU** (Radio România Internațional), *Comunism, memorie și istorie orală*;
- **Cristian VASILE** (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *George Călinescu și regimul comunist. Rememorări și reconstituiri istoriografice*;
- **Attila VARGA** (Institutul de Istorie „G. Barițiu” din Cluj-Napoca), *Sfârșitul unui mit: Jean Pangal și masoneria transilvană*;
- **Lucian NĂSTASE-KOVACS** (Institutul de Istorie „G. Barițiu”, Cluj-Napoca), *Memorialistica distorsionată și «etica» oportunistului: Constantin C. Giurescu*.

Moderator: Dragoș PETRESCU (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității)

Eveniment organizat cu sprijinul Fundației Konrad Adenauer și al Facultății de Istorie, Universitatea din București

Consiliul Național pentru
Studierea Arhivelor Securității
www.cnsas.ro

CNCR VI

Institutul de Istorie
Nicolae Iorga
www.iini.ro

A Șasea Conferință Națională « *Comunismul Românesc* »

București, 24–25 martie 2016

9:30 – 11:30 (Sala 105) Secțiunea a V-a: Memorialistică și posteritate (II)

- **Daniel LAZĂR** și **Cristina PREUTU** (Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Universitarii ieșeni și regimul comunist. O memorie subiectivă asupra trecutului;*
- **Ionuț BUTOI** (Facultatea de Sociologie, Universitatea din București), *Controversa Vulcănescu. Memoria publică între punere la index și mitizare;*
- **Oana PURICE** (Școala doctorală a Universității din București, Facultatea de Litere), *Memoriile lui Ion Ianoși și Paul Cornea ca surse de reconstituire a epocii comuniste și ca proiecte de construcție personală;*
- **Andrei ȘIPERCO** (Facultatea de Litere, Universitatea din București), *Arhivele personale și memoria comunismului: Arhiva Alexandru Șiperco;*
- **Lucian VASILE** (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc), *În numele tatălui. Cazul Bujor Nedelcovici.*

Moderator: **Lucian NĂSTASE-KOVACS** (Institutul de Istorie „G. Barițiu”, Cluj-Napoca)

11:30 – 12:00 Pauză de cafea

12:00 – 14:00 (Sala de Consiliu) Secțiunea a VI-a: Metodologii și surse de reconstituire

- **Sorin BOCANCEA** (Facultatea de Științe Politice și Administrative, Universitatea „Petre Andrei” din Iași), *Provocări metodologice ale cercetării comunismului din România;*
- **Cristina PETRESCU** (Universitatea din București, Director de proiect COURAGE/HORIZON 2020 EU), *Ce este «opoziția culturală»? Proiectul european COURAGE/H 2020 și provocările sale;*
- **Răzvan PĂRĂIANU** (Universitatea „Petru Maior”, Târgu Mureș), *Monumentul ostașului sovietic: rezistență, memorie, istorie. Grupul Yvone;*
- **Zoltan EPERJESI** (Budapesta/Münster), *O perspectivă comparativă asupra documentelor din arhivele polițiilor secrete comuniste din fosta R.D.G., Ungaria și România.*

Moderator: **Cristian VASILE** (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”)

12:00 – 14:00 (Sala 105) Secțiunea a VII-a: „Nostalgie” ca memorie selectivă

- **Manuela MARIN** (Facultatea de Istorie, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), *Rememorarea trecutului comunist: nostalgii și memorie. Studiu de caz: minoritatea romă din România;*
- **Dan TUDOROIU** (GraphicFront, proiect de arheologie vizuală al Atelierului de Creație), *Proiectul „Iron Curtain Graphics. Eastern European Design created without Computers”;*
- **Vlad ONACIU** (Școala doctorală a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie), *Paradoxurile memoriei. Interpretarea duală a trecutului comunist de către martorii interviuați;*
- **Ciprian Victor SĂMĂRTINEAN** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Istorie și Patrimoniu), *Rolul revistei „Urzica” în conturarea imaginii dușmanului de clasă din interior în primii ani ai Republicii Populare Române (1945-1953).*

Moderator: **Matei GHEBOIANU** (Facultatea de Istorie, Universitatea din București)

14:00 – 15:00 Masa de prânz

Eveniment organizat cu sprijinul Fundației Konrad Adenauer și al Facultății de Istorie, Universitatea din București

Consiliul Național pentru
Studierea Arhivelor Securității
www.cnsas.ro

CNCR VI

Institutul de Istorie
Nicolae Iorga
www.iini.ro

A Șasea Conferință Națională « *Comunismul Românesc* »

București, 24–25 martie 2016

15:00 – 17:00 (Sala de Consiliu) Secțiunea a VIII-a: Reconstrucții ale trecutului comunist

- **Gheorghe PALADE** (Facultatea de Istorie și Geografie, Universitatea din Stat din Chișinău), *Români transnistreni reprimati de regimul comunist. Studiu de caz: Alexandru Smochină;*
- **Arina NEAGU** (Școala Doctorală a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Litere), *Amintiri din comunism: între locuri ale memoriei și stereotipii literare;*
- **Dumitru LĂCĂTUȘU** (Centrul de Cercetări în Istorie Contemporană al Facultății de Istorie, Universitatea din București), *„Povestiri despre sine” ale comuniștilor. Cazul generalului de Securitate Aurel Stancu;*
- **Delia BĂLĂICAN** (Biblioteca Academiei Române), *Traseul istoric al construirii, reconstruirii și ruinării identității publice a generalului G.A. Dabija.*

Moderator: Octavian ROSKE (Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului)

15:00 – 17:00 (Sala 105) Secțiunea a IX-a: Forme de protest public față de încălcări ale drepturilor omului

- **Alina-Alexandra BOGDANOVICI** (București), *Biserica ortodoxă sârbă în timpul regimului comunist, o istorie reflectată în sursele orale și documentele de arhivă;*
- **Remus NICA** (Facultatea de Istorie, Universitatea din București), *Casa Regală și implicarea militarilor de carieră în grupurile de rezistență anticomuniste din România (1945-1950);*
- **Andreea BĂDILĂ** (Institutul Revoluției Române din Decembrie), *Situația drepturilor omului din România în atenția C.S.C.E. (1972-1975);*
- **Nicoleta ȘERBAN** (Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc), *Poziția Radio Europa Liberă față de proiectul de sistematizare a satelor (1988-1989).*

Moderator: Gheorghe PALADE (Universitatea de Stat din Chișinău)

17:00 – 17:30 Pauză de cafea

17:30 – 19:00 Masă rotundă: *Instituționalizarea memoriei perioadei comuniste: rezistență, dizidență, opoziție*

Participă:

- **Alina PAVELESCU** (Arhivele Naționale ale României);
- **Radu PREDA** (Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc);
- **Delia CORNEA** (Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța);

Moderator: Dragoș PETRESCU (Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității)

19:00 – 19:30

- **Concluzii: Dragoș PETRESCU, Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității;**
- **Cuvânt de încheiere: Florentina NIȚU, Decan, Facultatea de Istorie, Universitatea din București.**

19:30 – 20:30 Masa/Cocktail

Eveniment organizat cu sprijinul Fundației Konrad Adenauer și al Facultății de Istorie, Universitatea din București

